

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

ואליבא דר' שמעון. אבל לרבנן דשרו גמל צמעי פרה אפילו כשנוגד לא כרין קרא להמירו בשחיטת אמו דלא גרע בפנים מבחוץ דשרי ולהכי נקט ואליצא דר"ש ולרבנן איטריין לשום דרשה אחריתי וליכא למימר דאיטריין לאסור דמות יונה כדאמר לקמן^(ט)

^(ט) הבשר מגע נבלה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים "מגע טרפה שחוטתה קתני מיהא רישא הוציא עובר את ידו והחזירה ואחר כך שחט את אמו מותר באכילה מאי לאו אאבר לא אעובר אי אעובר אימא סיפא שחט את אמו ואחר כך החזירו אסור באכילה ואי עובר אמאי אסור כדאמר רב נחמן בר יצחק לא נצרכה אלא למקום חתך הכא נמי לא נצרכה אלא למקום חתך איני והא כי אתא אבימי מבי חוזאי אתא ואייתי מתניתא בידיה פרסה החזיר אכול פרסות החזיר אכול מאי לאו החזיר פרסה אכול פרסה אכול פרסה לא החזיר פרסה אכול עובר אי עובר מאי איריא החזיר אפילו לא החזיר נמי^(ז) אמר רב נחמן בר יצחק^(ז) לא נצרכה אלא למקום חתך והא תרי קראי קא נסיב לה מאי לאו חד לאבר וחד למקום חתך לא חד למקום חתך וחד לקלוט במעי פרה ואליצא דרבי שמעון דאמר רבי שמעון קלוט בן פרה אסור ה"מ היכא דיצא לאויר העולם אבל במעי אמו שרי עולא אמר רבי יוחנן ואבר עצמו מותר אמר ליה רב יהודה לעולא והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו אבר עצמו אסור אמר ליה^(ח) מאן יהיב לן מעפרא דרב ושמואל ומלינן עיינין אלא הכי אמר רבי יוחנן הכל היו בכלל ובשר בשדה טרפה לא תאכלו כשפרט לך הכתוב גבי חמאת המזאת היא דפרט רחמנא בה אבל כל מילי כיון דהדר שרי מיתבי בשר בשדה טרפה לא תאכלו מה תלמוד לומר לפי שמצינו במעשר שני ובכורים שאף על פי שיצאו חוץ למחיצתן וחזרו מותרין יכול אף זה כן תלמוד לומר טרפה מאי^(ט) תלמודא אמר רבה כטרפה מה טרפה כיון שנטרפה שוב אין לה היתר אף בשר כיון שיצא חוץ למחיצתו שוב אין לו היתר תיובתא דעולא תיובתא אמר מר לפי שמצינו במעשר שני ובכורים היכן מצינו דכתיב^(י) לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך וגו' בשעריך הוא דלא תוכל אלא יצאו חוץ למחיצתן וחזרו מותרין במערבא מתנו הכי רב אמר יש לידה לאברים ורבי יוחנן אמר אין לידה לאברים מאי בינייהו איכא בינייהו למיסר מיעוט אבר שבפנים איבעיא להו לדברי האומר אין לידה לאברים הוציא העובר את ידו והחזירה את ידו והחזירה עד שהשלימו לרובו מהו מי הדר הוציא עובר את ידו והחכה וחזר והוציא את ידו והחכה עד שהשלימו לרובו מהו מי אמרינן יהא נפיק ליה רובא או דלמא רובא בבת אחת בעינין תא שמע זה

הגשה. כל העובר והזהמה נגעו בצצר טמאין: **מגע טריפה שחוטת.** שאצב היואל עדיין הוא מחובר בשעת שחיטה אע"פ שאין שחיטה מתירמו באכילה מטהרתו מידי נצילה כטרפה ששחיתתה מטהרתה וטעמייהו מפרש צמתיי^(ט). ולקמן (דף עג.) מפרש צמתיי טרפה שחוטת מאי נגע שייך למימר בה ומפרש שטרפה שחוטתה מטמאה את המוקדשים מדרבנן: **פרסה החזיר אכול פרסות החזיר אכול.** אקרא קאי דכתיב (דברים טז) כל צהמה מפרסת פרסה ושוסעת שסע שמי פרסות מעלת גרה וגו' ומהאי קרא נפקא לן לקמן (דף עג.) דעובר נותר ששחיתת האם ודריש צהמה דרישא אצהמה דסיפא ומשמע צהמה שצצהמה תאכלו ופרסות ופרסות דכתיבי ציה להכי אמו לומר לך פעמים אמתה אוכל כל אצריו ופעמים שאין אמה אוכל אלא מקמתן פרסה החזיר הוציא שמי ידיו והחזיר האמת אכול אותה החזיר שמייהם אכול שמייהן:

למקום חתך. והכי קאמר החזיר פרסה אכול מקום חתך שלה החזיר פרסות אכול מקום חתך של שניהם: **והא פרי קראי נסיב לה.** פרסות ופרסה ואי למקום חתך מדאשמועינן צדא דאם החזיר אכול ואם לאו לא תאכל ה"ה למרי: **חד למקום חתך.** פרסות החזיר למישרי מקום חתך צחורה וחד למישרי עובר שפרסותיו קלוטות כגמל ונמנא צמעי פרה ואליצא דרבי שמעון איטריין דקאמר קלוט בן טהורה צבכורות (ו) גמל^(ז) גמל^(ז) שמי פעמים אחד גמל שנוגד מן הגמלה ואחד גמל שנוגד מן הפרה ואשמועי^(ח) הכא דאם נמנא צמעה מודה דשרי דהכי קאמר עובר שאין לו אלא פרסה שאין פרסותיו סדוקות אכול והחזיר דרישא לאו דוקא: **עולא פליג אדרב יהודה:** **הכל היו.** כל הנאמר צו מחילה כגון עובר לשחיטה וצמר קדשי קדשים שנתנה להם תורת מחילות עזרה צדקשים^(ט) קלים שחומת ירושלים מחילה להם כולן היו צבכל איסור זה דמשיא צמר צדעה הרי הוא כטרפה וצא הכתוב ופרט לך צמעות שאין חזרה מועלת בה דכתיב (ויקרא י) צעיר חטאת דראש חדש ששפרוהו אהרן ובניו וקפץ עליהם משה מדוע לא אכלתם את החטאת הן לא הוצא את דמה אל הקדש שחפסל צכן כדכתיב (שם ו) וכל חטאת אשר יוצא ממזמה וגו' ופנימה היתה שלא יצא ממחילתה הא יצא צמ שריפה היא ולא אמרינן ליהדרה ולא הוצרך לפרוט בה דמהיאל תיתי לן דתשמרי מכלל טרפה לא תאכלו משום חזרה להכי פרט בה למימר דהאי היא דלא מהניא בה חזרה אבל כל שאר היואלים שחזרו והטרו: **מאי פ"ל.** אטרפה קאי למא קראו טרפה ומה למדנו צכן הוה ליה למיכתב צמר צדעה לא תאכלו: **לפי שמצינו.** לקמן מפרש היכן מצינו: **מעשר שני ובכורים.** שנכנסו לירושלים ויצאו וחזרו מותרין: **אף זה קן.** עובר: **צמערבא מסנו הכי.** לפלוגתייהו דרב ור' יוחנן: יש

(א) [לקמן ע"ג.] (ב) [לקמן ע"ג.] (ג) [לקמן ע"ג.] (ד) [ב"ב קע"א: ע"ז ע"ז.] (ה) [ב"ב קע"א: ע"ז ע"ז.] (ו) [ב"ב קע"א: ע"ז ע"ז.] (ז) [ב"ב קע"א: ע"ז ע"ז.] (ח) [ב"ב קע"א: ע"ז ע"ז.] (ט) [ב"ב קע"א: ע"ז ע"ז.] (י) [ב"ב קע"א: ע"ז ע"ז.]

תורה אור השלם

1. ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לבל תשלבון אהו: שמות כב ל
2. לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך ויתירשך ויצהרך ובערת בקרך וצאנך וכל נדריך אשר תדר ונדבתך ותרומתן ידך: דברים יב יז

גליון הש"ס

גמ' אמר רב נחמן בר יצחק לא נצרכה אלא למקום חתך. עינין דף י"ט ע"ב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א' גמ' אף בשר כיון שלא חתך. ג"כ ע"י נחמיה פ"ב ע"ב חו"ק ד"ה כיון וכו' וז"ע דו"ק [ב] תוס' ד"ה יטול וכו' וי"ל דס"ד למילן: ט"ו פ"ט:

מוסף רש"י

הבשר מגע נבלה. בשר העובר מגע אבר מן המי שהוא מטמא כנגלה, כהעור והרוטב (קט"ט): אי מני אס מלא עובר מת נבלה גמורה הוה העובר מחכה שלא טהרתו שחיטת אמו (לקמן ע"ב).

ז א מיי פ"ב מהלכות אבות הטומאה ה"א ט: ח ב מיי פ"א מהלכות מעשה הקדשות ה"א י: ג מיי פ"ב מהלכות מעשר שני הלכה ט [נפ"ג מהלכות ציבורים הלכה ד]: ד מיי פ"ה מהלכות מאלות אסורות ה"א י סגן לאין קלו טו"ע י"ד ס"י יד ט"ף ב: י"א ה ו ע"י צמ"מ פ"ה טס הלכה י וצ"מ ותפלת שמואל טו"ע טס פ"ז:

רבינו גרשום

והכ"א מגע טרפה שחוטת. כלומר שהרי שחט את אמו וטרפה שחוטתה אין מטמאה אלא במוקדשין: פרסה החזיר אכול. כלומר הוציא עובר פרסה החזיר אכול: פרסה החזיר אכול. כלומר הוציא שחי פרסות החזיר אכול דכתיב כל מפרסת פרסה ושוסעת שסע שמי פרסות משמע בין פרסה ובין פרסות הוציא והחזיר אכול ומנן לרבות אכילה לפרסה וזאת היתה אשר תאכלו וגו' כל מפרסת פרסה ומנן לרבות אכילה לפרסות דכתב ושוסעת שסע שמי פרסות וגו' אותה תאכלו: והא תרי קראי קא נסיב ליה לחתך וחד לקלוט במעי פרה כלומר דאם קלוט במעי פרה שאין לו אלא פרסה שאינה סדוקה אכול וקלוט במעי פרה לא אמרינן לענין הוציא ידו אלא להחירו במעי אמו. הכל היו בכלל ובשר בשדה טרפה לא תאכלו דכיון דיצא בשר חוץ למחיצתו אסור שערין כדרש"י^(ט) צ"פ דמכות (דף י.) ונדבותין זו מודה ושלמים וצבכורות זה צבכור צבך ולאין זה ואלאין זה חטאת ואשם ונדריך זה עולה: **אבר יצאו חוץ הכי קאמר** צעריך הוא דלא מיתכיל אלא יצאם לירושלים לאוכלן שלא נכנסו מעולם אבל לא מיירי מידי צבאות שנכנסו ויצאו וי"ל דצבאון הן הלוקין (מכות ע): משמע בהדיא דאיידי שנכנסו ויצאו דליף התם דאין לוקין עליהם עד שיראו פני הים: **הוציא ידו והחכה וחזר והוציא והחכה עד שהשלימו לרובו מהו.** וא"ת מתיני היא צפרק המפלת (נה כח.) יאל מחותק או מסורס עד שיאל רובו וי"ל דודאי אשה טמאה לידה צבזב ולדה אבל לא שמעינן מהתם דמיעוט שצפנים הרי הוא כילוד: ותצעי

את ידו והחזירה וחזר והוציא את ידו והחזירה וחוץ רובא או דלמא כיון דהדר הדר אמרינן יהא נפיק ליה רובא או דלמא רובא בבת אחת בעינין תא שמע זה

לידה לאברים. אבר שיאל הרי האבר כילוד דמו לא מהניא ליה חזרה: אין לידה. ומהניא ליה חזרה: **ללישנא קמא:** למיסר מיעוט אבר. אס יאל רובו ונשאר מיעוט ללישנא צמרא דנקט לשון לידה הוה ילוד ומיתסר כוליה ולישנא קמא לא נאסר אלא היואל: **לדברי האומר אין לידה לאברים הוציא ידו והחזירה וחזר והוציא את ידו והחכה עד שהשלימו לרובו מהו מי אמרינן יהא נפיק ליה רובא או דלמא רובא בבת אחת בעינין תא שמע זה**

(א) לעיל לב: (ב) לקמן עה: (ג) ג'יל דמניא(, ד) (חולין פט) (ותוספתא פ"ו) לקמן עד: (ה) ממורה"י (ו) ינה סג: (ז) ע"י מהר"ם מ"ש כאן בדברי רש"י, (ח) (דף סז:), (ט) (רש"י), (י) ק"ל.

תורה אור השלם

1. וְכָל בְּהֵמָה מִפְּרֻסַת פְּרוּסָה וְשִׁטְטַת שִׁטְטַת שְׂטִי פְּרֻסוֹת מַעֲלַת גֵּרָה בְּבַהֲמָה אֲתָהּ תֵּאבְּלוּ: דברים יד ו

הנהגות הב"ח

(א) גמי' דמנן טוגב בשליל כ"ל ומוציא גיד הנשה ממנו: (ב) תוב' ד"ה א"ר וכו' ולא דוקא מ"י דליכא גמי כ"ל ומוציא איסורי אמרינן ממנו:

הנהגות מהר"ב רנשבורג

א גמי' א' ל"י יהודה איסור וי"א איכא איסור וכו'. וכו'. וכו' ר"ל תרשי"ח וכו' וכו' לויכא איסור תנן ל"י אכל איסור דס איכא ודמנן לקמן דף ע"ד ע"א קורנא ומוציא את דמו וישו"ה גמלא א"י כדלמנן וזה שדקדק רש"י כד"ה ואי כ"י יהודה וכו' איסור תנן ליכא ע"כ דדוק ור"ל רש"י לפרש כשי"א דהלכתי כ"י ויקנס ע"י ע"כ דקא המירי בחלבו אוסר דמו:

רבינו גרשום

זה הכלל דבר שגופו אסור כלומר בתחלה תנן חותך מן העובר שבמעיה מותר באכילה כל האבר והעובר למה לי למיתני שאינה גופה מותר לא לאייתרי כי האי גונא דה"ג יצ"א מחותך וקתני מותר: ותביעי לך קדשים קלים בירושלים כלומר פרה של שלמים שמקשה לילד שהוציא עובר את ידו אם האבר מותר אם לא: מי מצטרף סימן שני לסימן ראשון ודמי כמי שהוציא לאחר שחיטה ואעפ"כ שאין מותר באכילה טהור מידי נבלה דשחיטת אמו מטרתה לו לא: ק"ו אם הועיל לו סימן שני לסימן ראשון כלומר בלא יוצא שחיטת אמו מטרתה באכילה לרבנן כדחוינן במתניתין לא יועיל לו לטהרה מידי נבלה כיצא: מהו לחוש לזרע. כלומר הוציא עובר את ידו החזיר ושחט אמו דאמרינן אבי עצמו אסור והוציא את האבר והוליד בהמה אחרת מהו לחשו לזרעו דאמרינן אסור משום יוצא אך אביו של זרעו יהא אסור אם הימין הימין ואם השמאל השמאל.

דאמר רב משרשיא לרב"י האומר חוששין לזרע האב כ"י חנינה הוא דסבירא ליה דחוששין לזרע האב בפרק אהורו ואת בנו: בן פקועה הבא על הבהמה: כלומר רבן פקועה ניחר בשחיטת אמו אפי' גדול וסימנין שלו קנה וגזרתי אין חשויין סימנין אלא כבשר חן השוכין וולד שלו מוציא אמו צריך שחיטה דאמו בהמה מעלייתא היא

והוא אין לו סימנין לשחוט לפיכך אין לו תקנה לולד. לא צריכא דאול אבן פקועה דכוותיה כלומר והוליד ולד והוא יש לו תקנה דאין צריך שחיטה לא מצד האם ולא מצד האב. מאי אבר אבר מוליד. כלומר מי אמרינן אותו אבר שיצא אין מוליד אלא אבר דכוותיה אם ימין ימין אם שמאל שמאל וחתוך ושרי ליה מן הולד שהוליד או דילמא מבלבד ורעיה ואסור כוליה דאותו אבר פשט איסוריה בכל הגוף: בהמה בעלמא לאו מכח בשר דם קאתי. כלומר מה בהמות שבעולם אינם באות אלא מכח איסורא שיש לאב של ולד חלב דם ובא מכח חלב דם ואעפ"כ שרי הולד הכא נמי אע"ג דמכח יוצא שרי הולד או דילמא תרי איסורי אמרינן כלומר מכח חלב דם שרינן אבל חלב דם ויוצא לא שרינן: ולמאן אי ל"י מאיר איסור חלב דם כ"י כלומר והוא משוי בן פקועה כילוד ונא"י ס"ל מצא בה בן ט' חי טעון שחיטה ולרבירו אסור חלב דם איכא כשאר בהמות איסור יוצא ליכא דאע"ג דהוציא ידו לא חיישין ולדא חשוב יוצא ממחיצתו: אי ל"י יהודה איסור יוצא איכא כלומר

זה הכלל משנתינו היא: דבר שאינו גופה.

אלא מן העובר ומנאלא בתוכה מותר: לאסויי מאי. אי חותך מן העובר תנא ליה אלא לאו לאסויי כה"ג דנשאר מיעוט העובר בפנים ורובו ילא ממותך: לאסויי קלוט. אפי' הנמאלא שלם צמעי פרה: הוליא עוצר. של שלמים את

זה הכלל דבר שגופה אסור ושאינה גופה מותר שאין גופה לאתויי מאי לאו לאתויי כה"ג לא לאתויי קלוט במעי פרה ואליבא דרבי שמעון דאע"ג דאמר רבי שמעון קלוט בן פרה אסור הני מילי היכא דיצא לאויר העולם אבל במעי אמו שרי בעי רב חנניא הוציא עובר את ידו בעזרה מהו מגו דהוי מחיצה לגבי קדשים הוי נמי לגבי דהאי או דלמא לגבי דהאי לאו מחיצה היא דמחיצת עובר אמו היא אמר ליה אב"י ותבעי לך קדשים קלים בירושלים קדשים קלים בירושלים מאי טעמא לא קא מיבעיא לך דמחיצת עובר אמו הוא הכא נמי מחיצת עובר אמו הוא ^א בעי אילפא הוציא עובר את ידו בין סימן לסימן מהו מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני לטהריה מידי נבלה או לא אמר רבא א"ק"ו אם הועיל לו סימן ראשון לסימן שני להתירו באכילה לא יועיל לו לטהריה מידי נבלה בעי ר' ירמיה מהו לחוש לזרעו היכי דמי אילימא דאול אבהמה מעלייתא מאי איריא האי דאית ביה איסור ויצא אפילו בן פקועה דעלמא נמי ^ב דאמר רב משרשיא לרב"י האומר חוששין לזרע האב בן פקועה הבא על הבהמה מעלייתא הולד אין לו תקנה לא צריכא דאול אבן פקועה דכוותיה מאי אבר מוליד אבר וחתך ליה ושרי או דלמא מבלבל ורעיה הדר אמר פשיטא דמבלבל זרעיה דא"כ סומא יולד סומא וקיטע יולד קיטע אלא פשיטא דמבלבל זרעיה והכי קמיבעיא לן בהמה בעלמא לאו מכח חלב דם קאתיא ושריא הכא נמי לא שגא או דלמא תרי איסורי אמרינן תלחא לא אמרינן ולמאן אי לרבי מאיר איסור חלב דם איכא איסור יוצא ליכא ^א אי לרבי יהודה איסור יוצא איכא איסור חלב (ודם) ליכא ^ב דתנן ^ג גיד הנשה נוהג בשליל וחלבו אסור דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר אין נוהג בשליל וחלבו מותר אלא כל מכח לא אמרינן דשרי והכי קמיבעיא לן מהו לגמוע את חלבו חלב דעלמא לא כאבר מן החי דמי ושרי האי נמי ל"ש או דלמא התם אית ליה תקנתא לאיסוריה בשחיטה הכא ילית ליה תקנתא לאיסוריה בשחיטה תיקו: חותך מעובר וכו': מנלן דכתיב יוכל בהמה מפרסת פרסה וגו' בהמה רבבות את הולד אלא מעתה ימירו בו אלמה ^א תנן אין ממירין לא אברין בעוברין ולא עוברין באברין ולא אברין ועוברין בשלמין ולא שלמין בהן אלא אמר קרא יוכל בהמה לרבות את הולד אי הכי אפילו חותך מן השחול ומן הכליות נמי אלמה תנן חותך מן העובר שבמעיה מותר באכילה מן השחול ומן הכליות אסור באכילה אמר קרא אותה שלמה ולא חסרה אלא מעתה השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה תשתרי אלמה ^א אמר רבי יוחנן השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה אסור באכילה בעינא

והוא אין לו סימנין לשחוט לפיכך אין לו תקנה לולד. לא צריכא דאול אבן פקועה דכוותיה כלומר והוליד ולד והוא יש לו תקנה דאין צריך שחיטה לא מצד האם ולא מצד האב. מאי אבר אבר מוליד. כלומר מי אמרינן אותו אבר שיצא אין מוליד אלא אבר דכוותיה אם ימין ימין אם שמאל שמאל וחתוך ושרי ליה מן הולד שהוליד או דילמא מבלבד ורעיה ואסור כוליה דאותו אבר פשט איסוריה בכל הגוף: בהמה בעלמא לאו מכח בשר דם קאתי. כלומר מה בהמות שבעולם אינם באות אלא מכח איסורא שיש לאב של ולד חלב דם ובא מכח חלב דם ואעפ"כ שרי הולד הכא נמי אע"ג דמכח יוצא שרי הולד או דילמא תרי איסורי אמרינן כלומר מכח חלב דם שרינן אבל חלב דם ויוצא לא שרינן: ולמאן אי ל"י מאיר איסור חלב דם כ"י כלומר והוא משוי בן פקועה כילוד ונא"י ס"ל מצא בה בן ט' חי טעון שחיטה ולרבירו אסור חלב דם איכא כשאר בהמות איסור יוצא ליכא דאע"ג דהוציא ידו לא חיישין ולדא חשוב יוצא ממחיצתו: אי ל"י יהודה איסור יוצא איכא כלומר

סמ"א

ותבעי דך קדשים קלים בירושלים. רצ חנניא הוה מיציעי ליה בעזרה משום דחשיבה מחילה יותר אפי' לענין שחיטת קדשים קלים ומיהו צנולד כולו בעזרה לא קא מיציעי ליה דפשיטא דטעון שחיטה: **דאתא אבן** פקועה דכוותיה. שיש צו איסור יוצא צמד אכר: **אין דלמא תרי איסורי** אמרינן. לאו דוקא תרי ^א איסורי אמרינן דאיכא גמי איסור גיד הנשה: **תלתא לא אמרינן**. תימנא מאי קמיבעיא ליה והא ק"ל:

(לעיל דף נח.) דזה וזה גורם מותר: **אלמא א"ר יוחנן** השוחט בהמה ומצא בה דמות יונה אסור

באכילה בעינין פרסות וליכא. נראה דוקא נקט דמות יונה שהוא אסור גם כשיצא לאויר העולם לפי שאינו מתקיים אצל מנא צה צהמה גמורה שראוי להיות מותר ורגליה רגלי יונה או שראוי לה רגלים כלל מותרת דלא ממעט ר' יוחנן מידי שראוי להיות מותר כשיצא לאויר העולם דהיא חשיב כמפרס פרסה לעולם דלא על פרסה כשיצא לאויר העולם דלא על חנס תפס ר' יוחנן דמות יונה ולא נקט עוצר שרגליו דמות יונה או עוצר שאין לו רגלים וכו' פריך קלוט צמעי אמו ליתסר אליבא דרבי שמעון דוקא פריך דאסר ליה כשיצא לאויר העולם כדפרישית לעיל:

ממכר

זה הכלל דבר שגופו אסור ושאינה גופה מותר שאין גופה לאתויי מאי לאו לאתויי כה"ג לא לאתויי קלוט במעי פרה ואליבא דרבי שמעון דאע"ג דאמר רבי שמעון קלוט בן פרה אסור הני מילי היכא דיצא לאויר העולם אבל במעי אמו שרי בעי רב חנניא הוציא עובר את ידו בעזרה מהו מגו דהוי מחיצה לגבי קדשים הוי נמי לגבי דהאי או דלמא לגבי דהאי לאו מחיצה היא דמחיצת עובר אמו היא אמר ליה אב"י ותבעי לך קדשים קלים בירושלים קדשים קלים בירושלים מאי טעמא לא קא מיבעיא לך דמחיצת עובר אמו הוא הכא נמי מחיצת עובר אמו הוא ^א בעי אילפא הוציא עובר את ידו בין סימן לסימן מהו מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני לטהריה מידי נבלה או לא אמר רבא א"ק"ו אם הועיל לו סימן ראשון לסימן שני להתירו באכילה לא יועיל לו לטהריה מידי נבלה בעי ר' ירמיה מהו לחוש לזרעו היכי דמי אילימא דאול אבהמה מעלייתא מאי איריא האי דאית ביה איסור ויצא אפילו בן פקועה דעלמא נמי ^ב דאמר רב משרשיא לרב"י האומר חוששין לזרע האב בן פקועה הבא על הבהמה מעלייתא הולד אין לו תקנה לא צריכא דאול אבן פקועה דכוותיה מאי אבר מוליד אבר וחתך ליה ושרי או דלמא מבלבל ורעיה הדר אמר פשיטא דמבלבל זרעיה דא"כ סומא יולד סומא וקיטע יולד קיטע אלא פשיטא דמבלבל זרעיה והכי קמיבעיא לן בהמה בעלמא לאו מכח חלב דם קאתיא ושריא הכא נמי לא שגא או דלמא תרי איסורי אמרינן תלחא לא אמרינן ולמאן אי לרבי מאיר איסור חלב דם איכא איסור יוצא ליכא ^א אי לרבי יהודה איסור יוצא איכא איסור חלב (ודם) ליכא ^ב דתנן ^ג גיד הנשה נוהג בשליל וחלבו אסור דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר אין נוהג בשליל וחלבו מותר אלא כל מכח לא אמרינן דשרי והכי קמיבעיא לן מהו לגמוע את חלבו חלב דעלמא לא כאבר מן החי דמי ושרי האי נמי ל"ש או דלמא התם אית ליה תקנתא לאיסוריה בשחיטה הכא ילית ליה תקנתא לאיסוריה בשחיטה תיקו: חותך מעובר וכו': מנלן דכתיב יוכל בהמה מפרסת פרסה וגו' בהמה רבבות את הולד אלא מעתה ימירו בו אלמה ^א תנן אין ממירין לא אברין בעוברין ולא עוברין באברין ולא אברין ועוברין בשלמין ולא שלמין בהן אלא אמר קרא יוכל בהמה לרבות את הולד אי הכי אפילו חותך מן השחול ומן הכליות נמי אלמה תנן חותך מן העובר שבמעיה מותר באכילה מן השחול ומן הכליות אסור באכילה אמר קרא אותה שלמה ולא חסרה אלא מעתה השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה תשתרי אלמה ^א אמר רבי יוחנן השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה אסור באכילה בעינא

ורעיה. ומיתסר כל הולד משום אותו אבר ואלבא דחנניא קצעי לה: **לאו מכח חלב דם**. של אצוה קאתי שאך החלב והדם הולידו: **טרי איסורי אמרינן**. דשרי חלב חלב דם ויוצא לא: **ונמאן**. איכא תנא: **אי לר"מ**. דאמר איסור חלב טוגב בשליל כדלקמן: **איסור חלב דם איסור יוצא ליכא**. דהא לר"מ אפי' מה שצפנים טעון שחיטה כדקמני מתנימין (סז) ומנא צה בן טעשה חי טעון שחיטה הלך ה"ל כשאר צהמה: **ואי כ"י יהודה**. צר פלוגתיה דאמר אין טעון שחיטה מה שצפנים ואיכא איסור יוצא שאין לו היסר איסור חלב ליכא: **נוהג בשליל**. גיד הנשה וחלבו של שליל אסור: **אלא**. הא לא קמיבעיא ליה דכל מכח לא אמרינן דליתסר משום שצא מכח איסור: **אם חלבו**. אם נקצה היא וילדה והרי היא חולצת חלבה מהו באכילה והיינו לזרעו דקאמר שאין החלב צא עד שתלד: **צהמה צהמה**. שדיא צהמה דישא אצהמה דסיפא דזרעו הכי צהמה הנמאלת צהמה תחלבו: **אלא מעסה**. הואיל ושליל קרוי צהמה: **ימירו**. אם הביא צהמת חולין אכל צהמת קדשים מעוצרת ואמר הרי זו ממורת עובר של זו תהא ממורה דהא גזי ממורה צהמה כתיב (ויקרא כז) ואם המר ימיר צהמה צהמה: **אין ממירין**. כלומר אם המיר אין מומר דכל ממירין דתמורה דיעבד הוא כדאמרן בשמעמא קמייתא דפרקא קמא (לעיל ב:). **לא אצרינן בעוצרין**. אכר צהמת חולין זו תמורה תחת עוצר צהמת קדשים זו: **ולא עוצרין באצרינן**. עוצר צהמת חולין זו תמורה תחת עוצר צהמת קדשים לאו מצהמה נפקא אלא מכל נפקא והכי דריש כל מפרסת פרסה צהמה תחלכו כלומר כל אכר ומנא צהמה אכול: **אוסה תחלכו כשהיא שלמה**. אכול כל הנמאלא בתוכה אכל כשהיא חסרה שהנמאלא בתוכה מגופה הוא שנחסר ממנה לא תחלכ הנמאלא: **אלא מעסה**. דדרשת כל צהמה: **בעינא**

אברין כו כלומר לא אברין דבהמת קדשים בעוברין דחולין ולא עוברין דקדשים באברין דבהמת חולין ולא אברין ועוברין בשלמים ולא שלמים באברין ועוברין. כלומר אם היתה בהמת קדשים מעוצרת ונתחן מן העובר שבמעיה ורצה להמיר אותו עובר חסר העובר והאבר שנחתך ממנו בשלמין עוברין דחולין אין יכול להמיר ולא עוברין שלימים דקדשים בעובר חסר ובמה שנחתך ממנו לפי שאין חשוב בהמה על הכל: אלא אמר קרא כל בהמה לרבות את הולד. כלומר לא תימא בהמה בבהמה דאינו חשוב בהמה האבר ועובר אלא אימא כל בהמה לרבות את הולד והכי קא דרשינן כל בהמה תחלכו: אי הכי אפי' חותך מן השחול. כלומר אפי' חותך מן השחול ומן הכליות של בהמה ^א הוא ובהמה מותר באכילה אלמה תנן מן השחול ומן הכליות אסור באכילה כלומר הבהמה ^ב השחול והכליות הכל אסור באכילה: אלא מעתה השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה תשתרי. השתא דאמרת כל בהמה תחלכו מצא בה דמות יונה תשתרי:

עין משפט רי מצוה

יא א מ"י פ"ב מהלכות אבות העומאה הל' ט:
יב ב מ"י פ"ה מהלכות מאלכות אסורות הל' יב סגמ לאון קלו טושי"ע י"ד ס"י י"ד ספ"ה ה:
יג ג מ"י פ"א מהלכות מורה הלכה טז:
יד ד מ"י פ"א מהלכות מאלכות אסורות הל' ז סגמ לאון קלג טושי"ע י"ד ס"י יג ספ"ה ה:

מוסף רש"י

הוציא עובר את ידו בין סימן לסימן מהו. סימן ראשון נחשת להמיר ולהסרה וסימן שני לא צא לחתמו אכר אלל לטבר (בעיר ב:.) לרבירי האומר חוששין לזרע האב. מנאל הוא צלמו ואת זכ דקאמנ טוגב צוכרים (קטן טו.) אין לו תקנה. הסרי הוא כמי שאין לו אלל סימן אחד מכל אמנ, שהסימן השני שחוט ושומד הוא, שאין שחיטה טעמ גו, ובהמה צמד סימן לא ממשפרה, והאי קימנא צמאל לא מצטרף לקמא, שאין לך שחייה גדולה מו, שהשלשון שחוט משולד (קטן עה.) נוהג בשליל. בן טעשה חי הנמאל צהמה (קטן צ.) לא אברין בעוברין. אצרי דחולין בעוצרין דקדש, שאם אמר תהא רגל צהמה זו ממורת עובר הקדש צמעי צהמה זו אין יוקנס ע"י עוברין באברין. שאם אמר הרי עוצר צמעי צהמת חולין זו ממורת רגל צהמת קיש זו אין העובר קדש (סז.) ולא אברין ועוברין. דחולין בשלמים דקדש (סח.) ולא אברין. דחולין באצרינן ועוצרין דקדש (סח.)

רבינו גרשום (המשך)

ל"י יהודה דאמר עובר ירך אמו ושחיטת אמו מטרתה מחיצת עובר אמו הוא לרבירו איסור יוצא איכא איסור חלב ליכא דחלבו איך חשוב חלב דאינו חשוב בהמה (על הכל) [כלל]: והכי קא מיבעיא ליה מהו לגמוע את חלבו כלומר מהו דבעא מהו לחוש לזרעו לא בעי לענין ולד שירצא ממנו בשחיטתו אלא ליה מהו לגמוע את חלבו כלומר מהו לזרעו חלב דעלמא לאו מכח אבר מן החי דמי ושרי האי נמי לא שגיה או דילמא התם אית ליה תקנתא לאיסורא בשחיטה האבר מן החי לכי שחיט ליה הוי מותר: הכא לית ליה תקנתא לאיסורא ליה תקנתא בשחיטה יוצא לית ליה תקנתא בשחיטה: חותך מן העובר שבמעיה מותר באכילה כלומר העובר מותר ומה שנחתך ממנו מנא לן דכתיב כל בהמה מפרסת פרסה כלומר בהמה לרבות את הולד ומה שנחתך גרה ולמה כל בהמה מעלת גרה וסוף וכל בהמה מעלת גרה בהמה וזהו שאמרו בהמה בבהמה: אלא מעתה ימירו כו כלומר השתא דקריית להו בהמה האבר ועובר שנחתך ממנו ימירו בו דכתיב אם המיר ימיר בהמה בהמה אלא מן אין ממירין לא

^[1] נראה דלי' של צהמה עמיה תהא מותר באכילה: (ב) אינו מוכן דאם נסבור דגם הצהמה אסורה משום טרפה דהוי נתיקב מנא מקיה בלא ה"ה אפילו חותך וכו' ל"ה נאל"ה אסור משום טרפה ו"ש"